

เอกสารคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. เพื่อขยายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐
มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ รับทราบมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการ
เบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ กระทรวงสาธารณสุข
ขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีสาระสำคัญในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงระบบ คือ

ข้อ ๑.๓.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์
ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทฯ เข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล

จัดซื้อจัดหายาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาต้องใช้งบประมาณแผ่นดินในการจัดซื้อจัดจ้าง
ถือว่าเป็นการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะ (public sector) หากเกิดประโยชน์ขึ้นจากการจัดซื้อ
จัดจ้าง เช่น ได้ส่วนลดหรือได้ส่วนแถม ประโยชน์ดังกล่าวต้องตกแก่ประโยชน์สาธารณะเช่นกัน โดยหน่วยงาน
ที่จัดซื้อจัดจ้าง ต้องจัดให้ส่วนลดหรือส่วนแถมเป็นราคาสุทธิ (net price) จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้
งบประมาณแผ่นดิน

ดังนั้น การนำส่วนลดส่วนแถมที่เกิดการจัดซื้อจัดจ้างไปเป็นประโยชน์แก่ภาคส่วนอื่น
ที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐในลักษณะที่เป็น private sector เช่น ใช้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นเงื่อนไขในการบริจาคให้แก่
กองทุนสวัสดิการ มูลนิธิ หรือกองทุนอื่นในลักษณะเดียวกัน หรือให้ประโยชน์แก่บุคลากรของรัฐโดยตรงที่มีอำนาจ
หน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างถือเป็นการกระทำที่ผิดหลักธรรมาภิบาลในการจัดซื้อจัดจ้างและเป็นการกระทำผิด
กฎหมาย

ทั้งนี้ การให้เงินแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกองทุนอื่นใดเพื่อมีเงื่อนไขแลกกับ
การจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ให้มีความผิดฐานให้สินบนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔ และ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา
๑๗๖ ผู้รับมีความผิดฐานรับสินบนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๕ หรือฐานรับทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ และมาตรา ๑๗๓

และการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับผลประโยชน์จากคู่สัญญา
ที่ทำการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นความผิดฐานเรียกรับสินบนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๔ และ
มาตรา ๑๔๕

เปรียบเทียบประเด็นในมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยา
ตามสิทธิสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการ
(ข้อมูลวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐)

๑. ข้อเสนอแนะเชิงระบบ

๑.๑ ผลักดันให้มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use หรือ RDU) ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น กรม.
ผลักดันยุทธศาสตร์ RDU	เห็นด้วยกับการผลักดันยุทธศาสตร์ RDU เพิ่มเติม ให้มีการตรวจสอบและสอบทาน	เห็นชอบ ผลักดันยุทธศาสตร์ RDU

๑.๑.๑ ให้สถานพยาบาลของรัฐทุกสังกัด รวมถึงสถานพยาบาลเอกชนซึ่งเข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรงสำหรับสิทธิรักษาพยาบาลข้าราชการ นำหลักเกณฑ์การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU) ที่เป็นมาตรฐานกลางซึ่งเกิดจากการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไปใช้บังคับอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น กรม.
ใช้ RDU ภาควงค้ำกับโรงพยาบาลรัฐทุกสังกัด	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๑.๑.๒ ให้สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) ใช้หลักเกณฑ์ของการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU) เป็นหนึ่งในมาตรฐานการพัฒนาและรับรองคุณภาพของสถานพยาบาล

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น กรม.
HA ใช้หลักเกณฑ์ RDU ในการประเมิน	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๑.๑.๓ ให้รัฐบาลสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การใช้ยาอย่างสมเหตุผลดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีระบบการกำกับ ดูแล ตรวจสอบการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในแต่ละระดับอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น กรม.
ให้รัฐบาลสนับสนุนยุทธศาสตร์ RDU	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๑.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อยา

๑.๓.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทฯเข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล

๑.๓.๒ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต้นทุน (cost) มาตรฐาน (standard) ระยะเวลาในการส่งมอบ (time) การให้บริการ (service) และราคา (price) ประกอบการตัดสินใจ

๑.๓.๓ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อกำหนดคุณสมบัติของบริษัทคู่ค้าใน TOR ให้บริษัทคู่ค้าต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๐๗/๗ มาตรา ๑๒๗/๕ และมีระบบอบรมเกณฑ์จริยธรรมฯ แก่พนักงาน โดยให้เป็นคะแนนบวกใน price performance

๑.๓.๔ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อใช้กลไกต่อรองราคาตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติกำหนด

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น ครม.
เสนอหลักเกณฑ์ในส่วนรายละเอียดตามข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๑.๔ ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายใน ทั้งในระดับสถานพยาบาลและระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานพยาบาล

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข	ความเห็น ครม.
ให้เพิ่มความเข้มงวดของระบบตรวจสอบภายใน	ต้องได้รับการสนับสนุนจากกรมบัญชีกลาง	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๒. ข้อเสนอแนะเชิงภารกิจ

ข้อเสนอของ ป.ป.ช.	ความเห็น ก.สธ.	ความเห็น ครม.
เสนอในส่วนรายละเอียดตามข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย	เห็นชอบในหลักการโดยรวม แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดข้อย่อย

๒.๑ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเข้มงวด

๒.๒ การผลักดันให้มีการปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรม

๒.๒.๑ ให้กระทรวงสาธารณสุข และคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ บังคับใช้เกณฑ์จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ประชาสัมพันธ์ และปลูกฝังให้บุคลากรและภาคประชาชน มีความตระหนักถึงความสำคัญของการเสนอขายยาอย่างเหมาะสม

๒.๒.๒ ให้สภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณสุข ให้จัดให้มีเกณฑ์จริยธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขายยา และการสั่งจ่ายยาในจรรยาบรรณวิชาชีพ

๒.๒.๓ ให้เกณฑ์จริยธรรมฯ เป็นกลยุทธ์เสริมสร้างธรรมาภิบาลระบบจัดซื้อและควบคุมค่าใช้จ่ายด้านยาของสถานพยาบาล